УДК 336.146

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-1-47>

Сироветник О.С.

аспірант кафедри фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

Syrovetnyk Oleksii

PhD Student of the Finance Department

Kyiv National University of Trade and Economics

ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ: ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВПЛИВ НА СИСТЕМУ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

STATE BUDGET INCOMES: ECONOMIC ESSENCE, FEATURES OF FORMATION AND INFLUENCE ON THE SYSTEM OF INTER-BUDGETARY RELATIONS

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено особливості формування Доходів державного бюджету України. Наведено сутність та ознаки поняття доходів, обґрунтовано позиції авторів та зазначена основа фінансової діяльності держави та покладені на неї функції. Розглянуто фінансове забезпечення в системі доходів та запропонована структурно-функціональна модель фінансового забезпечення в системі міжбюджетних відносин. Встановлено, що кожна підсистема в системі доходів має свої чинники, які впливають на формування доходів та забезпечують їх зростання. Визначено сутність поняття бюджетного планування та розглянуто його значення у фінансовій науці, запропоновані шляхи його удосконалення. Зауважено сутнісні характеристики бюджетної класифікації, що дає змогу зрозуміти, з якою метою був створений кожен вид доходів. Це відображає їхню економічну значущість для порівняння з показниками інших країн та показниками попередніх років. Проаналізовано фінансовий стан та структурний аналіз показників бюджетної класифікації, розглянуто основні проблеми та позитивні сторони, що спричиняють дисбаланс цих показників, здійснено аналіз динаміки доходів Державного бюджету України щодо ВВП. У висновках надано рекомендації щодо удосконалення доходної частини шляхом низки змін, що приведе до збільшення доходів у майбутньому.

Ключові слова: доходи, бюджет, податки, неподаткові надходження, планування бюджету, валовий внутрішній продукт.

АННОТАЦИЯ

В статье исследованы особенности формирования доходов государственного бюджета Украины. Представлены сущность и признаки понятия доходов, обоснованы позиции авторов и указана основа финансовой деятельности государства и возложенные на нее функции. Рассмотрено финансовое обеспечение в системе доходов и предложена структурно-функциональная модель финансового обеспечения в системе межбюджетных отношений. Установлено, что каждая подсистема в системе доходов имеет свои факторы, влияющие на формирование доходов и обеспечивающие их рост. Определена сущность понятия бюджетного планирования и рассмотрено его значение в финансовой науке, предложены пути его совершенствования. Замечены существенные характеристики бюджетной классификации, что позволяет понять, с какой целью был создан каждый вид доходов. Это отражает их экономическую значимость для сравнения с показателями других стран и показателями предыдущих лет. Проанализировано финансовое состояние и структурный анализ показателей бюджетной классификации, рассмотрены основные проблемы и положительные стороны, вызывающие дисбаланс этих показателей; осуществлен анализ динамики доходов Государственного бюджета Украины в отношении к ВВП. В выводах приведены рекомендации для усовершенствования доходной части путем ряда изменений, что приведет к увеличению доходов в будущем.

Ключевые слова: доходы, бюджет, налоги, неналоговые поступления, планирование бюджета, валовый внутренний продукт.

ANNOTATION

The peculiarities of the State Budget's of Ukraine revenues formation are analysed and investigated in the article. There is a need to finance budget programs to ensure the state economic stability and development in the context of economic transformation and state-building. The decrease in revenues in the state budget of Ukraine is caused by a number of economic and political factors, which in turn lead to a decrease in the importance of income as a macroeconomic regulator in the economic system of the country. It is important to have a balanced budget planning of the state budget revenues, taking into account the strategic development goals. The search for new ways of filling the income part of state budget is not always positively accepted by the population, and can even have negative consequences in the state making. Taking into account the tendency for significant limitation of resources for expenditures, special attention is being paid to the improvement of the existing mechanisms of building the country through the revenues of the state budget within the budget system of Ukraine. The essence and features of the income concept are presented, the authors' positions are substantiated, the basis of the financial activity of the state and the functions assigned to it are stated. The financial support in the system of incomes is considered, the structural and functional model of financial security in the system of intergovernmental relations is proposed. It is established that each subsystem in the revenue system has its own factors that influence the formation of income and ensure their growth. The essence of the budget concept planning is determined, its significance in financial science is considered, ways of its improvement are suggested. The essential characteristics of the budget classification are presented. It gives an understanding of the purpose for which each type of income was generated. Also it reflects its economic importance for comparison with the indicators of other countries and the indicators of the previous years. The financial status and structural analysis of the budget's classification indicators are analysed, the main problems and the positive sides, that cause the imbalance of these indicators, are considered, the dynamics of the state budget's revenues in relation to the domestic product gross are analysed. The conclusions provide guidance on how to improve the revenue side through a number of changes that will increase revenue in the future.

Key words: revenues, budget, taxes, non-tax revenues, budget planning, gross domestic product.

Постановка проблеми. Збалансованість, оптимальність, стійкість місцевих бюджетів визначають темпи економічного зростання держави, результативність функціонування органів місцевого самоврядування, якість наданих суспільних послуг.

В умовах економічних перетворень та державотворення виникає потреба у фінансуванні бю-

джетних програм для забезпечення економічної стабільності та розвитку держави. Зменшення доходів у державному бюджеті України зумовлюється низкою економіко-політичних факторів, які в свою чергу приводять до зниження значущості доходів як макроекономічного регулятора в економічній системі країни. Важливим є збалансоване бюджетне планування доходів державного бюджету з урахуванням цілей стратегічного розвитку.

Пошуки нових шляхів наповнення дохідної частини не завжди позитивно сприймаються населенням та навіть можуть мати негативні наслідки в державотворенні. Враховуючи тенденцію щодо значного обмеження ресурсів на видатки, зростає увага щодо удосконалення діючих механізмів побудови країни через доходи державного бюджету в межах бюджетної системи України.

Також дослідження цього питання актуальне насамперед тим, що саме через статистичний аналіз доходів державного бюджету відстежується низка гальмівних чинників розвитку країни в усіх сферах її життєдіяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблематики бюджетної політики України в системі доходів державного бюджету займалися багато вітчизняних і зарубіжних науковців, таких як: В.М. Геець, І.В. Запатріна, Ю.В. Касперович, О. М. Мотузка, Ю.В. Пасічник, Л.П. Сідельникова, М.В. Тарасюк, Ю.В. Хмарук, І.Я. Чугунов та ін. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, питання формування доходів державного бюджету потребує подальшого вивчення та вдосконалення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження доходів державного бюджету як елемента системи міжбюджетних відносин, а також визначення шляхів збільшення надходжень до державного бюджету шляхом поєднання цілей бюджетного та стратегічного планування.

Виклад основного матеріалу. Термін «бюджет» походить від французького *bougette*. Державний бюджет має як основні ознаки бюджету, так і специфічні його риси. Фактично сьогодні бюджет повинен розглядатися як діалектична категорія, суть якої розкривається кризою призму чотирьох підходів: організаційного, суспільного, політичного та матеріально-формалістичного. Бюджет держави як економічне явище має низку ознак. Доцільно його аналізувати через такий спектр ознак, як: ретроспективність, синергетичність, об'єктивність, підпорядкованість, універсальність та інтегрованість, чутливість, юридичність, індикативність [4].

Основою бюджету є доходи. Доходи державного бюджету – це сума еквівалентної вартості коштів, які отримала держава в своє розпорядження з метою виконання покладених на неї функцій, для задоволення потреб країни та населення [7].

При цьому важливо зазначити, що доходи є основою фінансового забезпечення діяльності держави та виконання нею своїх функцій. Фінансове забезпечення державної політики є «економічними відносинами між державою і суб'єктами стосовно мобілізації фінансових ресурсів у процесі реалізації соціальних і економічних цілей розвитку суспільства».

Т.А. Далевська розглядає фінансове забезпечення як «систему заходів, спрямованих на створення матеріальних, правових, інституційних умов перетворення елементів ресурсного простору в засоби досягнення цілей».

Розвиток інституту фінансового забезпечення державних функцій, розширення його фінансових основ корелює із розширенням інституційного поля фінансовими, правовими інститутами. Вагомим при цьому є створення сприятливих інституційних умов для підвищення рівня наповнення державного бюджету, посилення дієвості державної влади та ефективності прийнятих управлінських рішень у процесі економічного розвитку, що сприятиме прискоренню фінансово-економічних перетворень (рис. 1).

Розвиток інституту фінансового забезпечення державних функцій, розширення його фінансових основ корелює із розширенням інституційного поля фінансовими, правовими інститутами. Вагомим при цьому є створення сприятливих інституційних умов для підвищення рівня наповнення державного бюджету, посилення дієвості державної влади та ефективності прийнятих управлінських рішень у процесі економічного розвитку, що сприятиме прискоренню фінансово-економічних перетворень.

Кожна підсистема в системі доходів держави має свою унікальність, але на кожен з них діють окремі зовнішні чинники, які залежать від джерел формування. Але крім чинників, притаманних кожній системі, виділяють загальні чинники, які впливають на всю систему загалом, такі як глобальна економічна ситуація в світі та країні; регуляторні системи – державна влада, яка здійснює економічну політику; основні макропоказники: інфляція, тінізація економіки, курс національної валюти до іноземної, експортно-імпортні операції як на товарному, так і на валютному ринку, іноземні інвестиції, кредити міжнародних фінансових фондів на користь України та ін.

Тому для забезпечення зростання доходів у системі державного бюджету потрібно акцентувати увагу на фіскальному складнику, що регулюється відповідним нормативно правовим законодавством у фінансовій сфері, а також здійснювати постійну аналітику всіх основних бюджетних показників із метою порівняння та пошуку проблем щодо їх формування.

В умовах циклічності економіки та розбалансованості фінансово-економічних відносин доцільно розглядати бюджетне планування як один із найбільш вагомих інструментів держав-

Рис. 1. Структурно-функціональна модель фінансового забезпечення в системі міжбюджетних відносин

ного регулювання соціально-економічного розвитку країни. [2, с. 43–53].

Бюджетне планування у фінансовій науці здебільшого розглядається як складник системи фінансового планування. Однак це поняття набагато змістовніше [9]. Фінансово-бюджетне планування є ключовим інструментом управління фінансовою системою країни, який тісно пов'язаний із соціально-економічним та стратегічним плануванням регіонального розвитку зокрема. Від обґрунтованості визначення планових показників залежить ефективність виконання бюджету та досягнення поставлених загальнодержавних та локальних цілей. У сучасній практиці потрібно посилювати зв'язок між фінансово-бюджетним плануванням та стратегічним.

При цьому фінансово-бюджетне планування доцільно визначити як інструмент державного регулювання соціально-економічного розвитку, який представлений сукупністю організаційних, методологічних заходів щодо визначення обсягів, джерел та напрямів використання бюджетних коштів відповідно до результатів стратегічного планування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації з метою забезпечення сталого, інноваційного, економічного розвитку держави.

Бюджетна класифікація дає чітко зрозуміти з якою метою був створений кожен вид доходів, та відображає їхню економічну значущість, що

дає змогу в подальшому їх порівнювати з показниками інших країн, а також із показниками попередніх років [6]. Бюджетним кодексом представлено чотири основних класифікатори: податкові, неподаткові надходження, доходи від операцій з основним капіталом та офіційні трансфери [1].

Бюджетна класифікація доходів в основному орієнтується на міжнародну класифікацію доходів [5]. Для їх легшого порівняння також у звітах про виконання бюджету окремо виділено вид надходження, цільові фонди, кошти з яких потім виділяються на конкретні цілі. Якщо детально розглянути всі класифікаційні ознаки, які формуються на території України, то найбільшу частку серед доходів займають податкові надходження, що в свою чергу розподіляються на підсистеми, які формують окрему політику їх справляння до бюджету. Аналогічний поділ мають неподаткові надходження, що займають друге місце в системі доходів, доходи від операцій із капіталом та офіційні трансфери.

Тому розглянемо основні показники бюджетних класифікаторів у системі доходів за 2015–2019 роки у розрізі державного бюджету (табл. 1).

Згідно з даними Державної казначейської служби України, за аналізований період 2015–2019 рр. у системі доходів державного бюджету спостерігається постійне зростання загальної суми доходів. Так, згідно

Рис. 2. Взаємозв'язок фінансово-бюджетного та стратегічного планування розвитку держави

з даними табл. 1 спостерігається значне зростання в доходах державного бюджету, а саме із 543,69 млрд грн до 998,28 млрд грн, ця тенденція до зростання була зумовлена певними економічними та політичними факторами. Виконання дохідної частини у 2016 рр. становило 616,27 млрд грн., що на 81,58 млрд грн, або на 14,8%, більше від показників 2015 року. Збільшення спостерігається в податковій частині, а в неподатковій спостерігається значне зменшення. У системі податкових надходжень значну роль відіграв податок на додану вартість, який збільшився на 27%, та податок на доходи фізичних осіб, який в порівнянні з 2015 роком зріс в 1,3 рази. Причиною цього стало збільшення заробітної плати в номінальному виразі. Зменшення неподаткових надходжень у 2016 спричинено відсутністю сплати видачі ліцензій за користування радіочастотами, що в 2015 році принесло до бюджету додаткові 9,1 млрд грн.

У 2017 році до державного бюджету надійшло 793,26 млрд грн, що на 146,99 млрд грн. більше від показника 2016 року. Так, основною причиною збільшення в розрізі податкових

надходжень був податок на додану вартість, у системі адміністрування якого відбулися значні зміни, а саме введення електронного адміністрування, що дало змогу залучити більшу кількість платників. Причинами зростання доходів також є шлях держави на детінізацію економіки, що дає змогу збільшити податкові надходження. Також слід звернути увагу на цільові фонди, які в 2017 році порівняно з 2016 роком збільшили надходження на 29,55 млрд грн, що є досить рекордним показником за аналізований період. Основне наповнення бюджету відбулося за рахунок коштів, які були конфісковані судом через корупційне правопорушення.

За 2018 рік до державний бюджет отримав 928,1 млрд грн, що на 138,84 млрд грн більше від показника 2017 року. Збільшення відбулося по всіх статтях доходів, зокрема значну роль мають податкові надходження, що зросли на 126,66 млрд грн; значну роль відіграв ПДВ зі ввезених на територію України товарів та послуг та знецінення національної валюти. Основним надходженням у системі доходів стало збільшення коштів від розмитнених автомобілів.

Таблиця 1

Фактичний обсяг доходів у державному бюджеті України за 2015–2019 рр., млрд грн

Вид надходження	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
Доходи державного бюджету України	534,69	616,27	793,26	928,1	998,28
Податкові надходження	409,42	503,88	627,15	753,81	799,77
Неподаткові надходження	120,01	103,63	128,4	164,68	186,68
Доходи від операцій з капіталом	0,17	0,19	0,29	0,66	0,18
Цільові фонди	0,15	0,29	29,84	0,19	1,77
Офіційні трансфери	3,14	4,17	5,97	7,3	8,72

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [4]

Так, частка доходів за 2019 рік збільшилася на 70,19 млрд грн порівняно з 2018 роком, що порівняно з попередніми періодами відображає тенденцію до зниження доходів за деякими статтями, але в свою чергу збільшення відбулося за рахунок податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб. Причиною цього стало зростання середньої заробітної плати по Україні, а також зменшенню стрімкої динаміки податкових надходжень сприяло зміцнення національної грошової одиниці.

Таким чином, кожна група доходів відіграє значну роль у системі Державного бюджету України. З проведеного аналізу спостерігається, що досить велику роль в формуванні доходів відіграють як макроекономічні, так і мікроекономічні фактори впливу на економіку: валовий внутрішній продукт, платоспроможність населення, вибір підприємствами та юридичними особами системи оподаткування, тіньова економіка, територіальне знаходження об'єкта оподаткування та ін. Тому доцільно розглянути структуру доходів у Державному бюджеті України за аналізований період та визначити динаміку, джерела формування та фактори впливу на коливання доходів відповідно до бюджетної класифікації (табл. 2).

За весь аналізований період 2015–2019 рр. у структурі доходів спостерігається значний дисбаланс. Так, найбільшу питому вагу займають податкові надходження – від 76,57% у 2015 р. до 80,12% у 2019 р., або на 3 в.п., але у 2017 році у структурі доходів податкові надходження показали тенденцію до спаду на 2,7 в.п. Причиною такого дисбалансу стало зростання надходжень у цільових фондах на 3,71 в.п. у 2017 р. порівняно з 2016 р. Зростання відбулося шляхом конфіскації коштів державою через корупційні порушення.

У структурі доходів друге місце серед надходжень займають неподаткові надходження, оскільки цей податок неможливо точно спланувати, а лише спрогнозувати, він не має фіскального характеру і не є обов'язковим, але становить значний відсоток у структурі, у середньому 17%. Доцільно звернути увагу на показник 2016 р., який становить 16,82%, що на 5,62 в.п. менше показника 2015 р. Основною причиною цього стало те, що в 2015 р. до державного бюджету надійшли кошти за продаж

3G-ліцензій, що збільшило структуру неподаткових надходжень в сумі 9,1 млрд грн.

На основі проведеного аналізу доходів державного бюджету спостерігається тенденція до зростання надходжень, що в свою чергу має позитивно відобразитися на економіці країни, проте особливу увагу слід приділити збалансуванню бюджету, про це свідчить значний дисбаланс дохідної та видаткової частини бюджету країни. В свою чергу узагальнюючим та основним джерелом у структурі доходів державного бюджету є валовий внутрішній продукт, що відображає результат розподілу вартості ВВП з учасниками процесу відтворення та подальшого розподілу вартості, сконцентрованої в руках держави [4]. ВВП має досить важливе значення у формуванні дохідної частини бюджету та розвитку економіки загалом.

Так, за зростання ВВП відбувається стабілізація економіки, збільшення заробітної плати, зменшення безробіття, купівельної спроможності населення та інших факторів, які приведуть до збільшення податкових надходжень в країну. Але за зменшення ВВП відбувається спад виробництва, що призведе до негативних наслідків. Основний – це недофінансування бюджету через доходи.

Тому доцільно розглянути динаміку доходів Державного бюджету України щодо ВВП (рис. 3).

Дані рис. 2 щодо динаміки питомої ваги доходів у ВВП в період 2014–2018 рр. свідчать про зростання питомої ваги доходів, яка тримається на рівні 25%, що в свою чергу відображає зростання доходів. Але значне зростання питомої ваги у 2015 р. порівняно з 2014 р. на 4,2 в.п. спричинено насамперед нестабільною економічною ситуацією в країні, яка призвела до знецінення національної валюти, що потягнуло за собою низку інших негативних факторів, основним з яких є інфляція.

Все більше уваги на законодавчому рівні приділяється дохідній частині бюджету, адже з достатнім наповненням бюджету можливе більш ефективне функціонування країни, що призведе до задоволення всіх потреб та виконання запланованих у бюджеті видатків.

Висновки. Таким чином, доходи – важлива складова частина державного бюджету. У системі міжбюджетних відносин доходи слугують основою для виконання державою своїх функ-

Таблиця 2

Структура доходів державного бюджету України за 2015–2019 роки (%)

Доходи	2015	2016	2017	2018	2019
Усього доходів, у т.ч.:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Податкові надходження	76,57	81,76	79,06	81,22	80,12
Неподаткові надходження	22,44	16,82	16,19	17,74	18,70
Доходи від операцій з капіталом	0,03	0,03	0,04	0,07	0,02
Кошти від закордонних країн і міжнародних організацій	0,34	0,67	0,2	0,16	0,11
Цільові фонди	0,03	0,05	3,76	0,02	0,18
Офіційні трансфери	0,59	0,68	0,75	0,79	0,87

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [4]

цій та забезпечення функціонування бюджетної системи. При цьому доцільно визначити необхідність удосконалення методології фінансового та бюджетного планування шляхом його реалізації на основі результатів стратегічного планування регіонального розвитку.

Проведений аналіз свідчить, що доходи відіграють досить важливу роль у формуванні економіки та інфраструктури країни через фінансові та нефінансові фактори впливу в економіці. Постійні пошуки додаткових джерел наповнення бюджету приводять до збільшення доходів, що в свою чергу відображає нагальні проблеми в законодавстві щодо інших класифікаторів доходів, які діють в країні уже досить тривалий час. Основні проблеми вирішення питань на законодавчому рівні відображаються в податковому, митному та бюджетному кодексах України, що потребує подальшого удосконалення, тому пропонуємо здійснити низку змін, що приведе до збільшення доходів в майбутньому:

1. Удосконалення чинного податкового законодавства шляхом перегляду податкових ставок для зменшення відсотку тіньової економіки. А саме встановити диференційовану ставку для податку на доходи фізичних осіб.

2. Посилити контроль за платниками податків, щоб унеможливити ухилення від сплати та зменшення корупційних схем.

3. Розширити перелік штрафних санкцій за порушення чинного законодавства, а також збільшити штрафні санкції за порушення нинішніх законів.

4. Посилити контроль за учасниками бюджетного процесу які використовують пільгове оподаткування.

5. Відкрити ринок для залучення іноземних інвестицій, що в майбутньому приведуть до зростання економіки.

6. Посилити рівень бюджетного планування та прогнозування.

Ці та інші фактори впливу на економіку, на нашу думку, приведуть країну до економічного зростання та збільшення доходної частини в державному бюджеті. Але слід не забувати, що в структурі доходів неподаткові надходження є непрогнозованими, тому потрібно удосконалювати законодавство та шукати нові шляхи наповнення бюджету. Тому питання наповнення доходної частини Державного бюджету України залишатиметься завжди актуальним.

Рис. 3. Динаміка питомої ваги доходів у ВВП за 2014–2018 рр.

2. Далевська Т.А. Фінансово-бюджетне та стратегічне планування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації. *Світ фінансів*. Вип. 1(58). 2019. С. 43–53.
3. Далевська Т.А. Економічний зміст фінансового забезпечення розвитку місцевого самоврядування у системі міжбюджетних відносин. *Ефективна економіка*. № 7. 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3221> (дата звернення: 20.01.2020).
4. Звіти про виконання бюджету: Державна казначейська служба України. URL: <http://www.treasury.gov.ua> (дата звернення: 20.01.2020).
5. Мотузка О.М. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України. *Статистика та економіка, аналіз*, 2015. № 1. С. 23–27.
6. Хмарук Ю.В. Теоретичні підходи до визначення поняття "система доходів Державного бюджету України". *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2011. Вип. 7(2). С. 434–439.
7. Тарасюк М.В., Сироветник О.С. Доходи державного бюджету в системі соціально-економічного розвитку України. *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*, 2018, № 21(2). С. 93–97.
8. Тарасюк М.В. Формування доходів бюджету в умовах трансформації економіки. *Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту*, 2015, № 5. С. 63–71.
9. Чугунов І., Макогон В. Бюджетно-податкова політика в умовах інституційних перетворень. *Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту*, 2014, № 4. С. 79–91.

REFERENCES:

1. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08.07.2010 roku iz zminamy ta dopovn. No. 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (data zvernennia: 17.01.2020).
2. Dalievska T.A. (2019). Finansovo-biudzhетne ta stratehichne planuvannia rehionalnoho rozvytku na zasakh smart-spetsializatsii [Financial and budgetary and strategic planning of regional development on the basis of smart specialization]. *Svit finansiv*, vol. 1, no. 58, pp. 43–53.
3. Dalievska T.A. (2014). Ekonomichnyi zmist finansovoho zabezpechennia rozvytku mistsevoho samovriaduvannia u systemi mizhibiudzhетnykh vidnosyn [Economic content of financial support for the development of local self-government in the system of intergovernmental relations]. *Efektivna ekonomika*, no. 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3221> (data zvernennia: 20.01.2020).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року із змінами та доповн. № 2456–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 17.01.2020).

4. Zvity pro vykonannia biudzhetu: Derzhavna kaznacheiska sluzhba Ukrainy. URL: <http://www.treasury.gov.ua> (data zvernennia: 20.01.2020).
5. Motuzka O.M. (2015). Statystychnyi analiz dokhodiv derzhavnoho biudzhetu Ukrainy [Statistical analysis of the state budget revenues of Ukraine]. *Statystyka ta ekonomika, analiz*, no 1, pp. 23–27.
6. Khmaruk Yu.V. (2011). Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia "systema dokhodiv Derzhavnoho biudzhetu Ukrainy" [Theoretical approaches to defining the concept of "State Budget Revenue System of Ukraine"]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, vol. 7, no. 2, pp. 434–439.
7. Tarasiuk M.V., Syrovetnyk O.S. (2018). Dokhody derzhavnoho biudzhetu v systemi sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [State Budget Revenues in the System of Social and Economic Development of Ukraine]. *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 21(2), pp. 93–97.
8. Tarasiuk M.V. (2015). Formuvannia dokhodiv biudzhetu v umovakh transformatsii ekonomiky [Formation of budget revenues in the conditions of economic transformation]. *Visn. Kyiv. nats. torh.-ekon. un-tu*, no. 5, pp. 63–71.
9. Chuhunov I., Makohon V. (2014). Biudzhetho-podatкова polityka v umovakh instytutsiinykh peretvoren [Fiscal policy in the context of institutional changes]. *Visn. Kyiv. nats. torh.-ekon. un-tu*, no. 4, pp. 79–91.